

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 121/2010-67

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. júla 2011 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika vo veci sťažnosti J. Ď., S., zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. Š. B., Advokátska kancelária, Ž., pre namietané porušenie jeho *základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 262/2002* takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. Ď. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 262/2002 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Žilina prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 262/2002 konať bez zbytočných prietáhov.

3. J. Ď. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia J. Ď. v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov) na účet advokáta JUDr. Mgr. Š. B., Advokátska kancelária, Ž., č. ... vedený v ..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia J. Ď. v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. ... vedený v ... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 121/2010-45 z 3. mája 2011 prijal na ďalšie konanie sťažnosť J. Ď., S. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho *základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)* a práva na *prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)* postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 262/2002.

Sťažovateľ uviedol, že predmetné konanie trvá viac ako deväť rokov a vo veci dosiaľ nebolo meritórne rozhodnuté, a preto žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 262/2002 porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prieťahov a zaplatiť mu finančné zadostučinenie v sume 8 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 649,17 €.

V predmetnom konaní boli vykonané tieto úkony:

Dňa 18. júla 2002 bola okresnému súdu doručená žaloba sťažovateľa (a jeho manželky) o náhradu škody. Sťažovateľ požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Dňa 2. augusta 2002 okresný súd zaslal sťažovateľovi na vyplnenie tlačivo o osobných a majetkových pomeroch (ďalej len „tlačivo“), ktoré predložil 28. augusta 2002.

Dňa 16. septembra 2002 sťažovateľ doručil okresnému súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 5. mája 2005 okresný súd opäť žiadal sťažovateľa o preukázanie aktuálnych osobných a majetkových pomeroch, ktoré predložil 16. mája 2005.

Okresný súd uznesením z 18. mája 2005 žiadal sťažovateľa o odstránenie nedostatkov návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 1. júna 2005 sťažovateľ rozšíril návrh vo veci samej a uviedol, že vydanie predbežného opatrenia je pre odstup času neaktuálne.

Okresný súd uznesením z 29. júla 2005 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a neustanovil mu zástupcu z radov advokátov.

Dňa 5. augusta 2005 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľa proti jeho uzneseniu z 29. júla 2005.

Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 5 Co 390/05-84 zo 16. decembra 2005 uznesenie okresného súdu potvrdil.

Dňa 6. februára 2006 bolo okresnému súdu doručené dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu zo 16. decembra 2005 v spojení s uznesením okresného súdu z 29. júla 2005.

Dňa 10. februára 2006 okresný súd vyzval sťažovateľa na doplnenie dovolania – zabezpečenie právneho zástupcu.

Dňa 16. februára 2006 sťažovateľ podal námietku predpojatosti proti „*Okresnému súdu v Žiline*“ a 20. februára 2006 požiadal o ustanovenie advokáta pre dovolacie konanie.

Dňa 25. mája 2006 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za námietku predpojatosti.

Dňa 2. júna 2006 sťažovateľ požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 6. júna 2006 okresný súd zaslal sťažovateľovi na vyplnenie tlačivo, ktoré predložil 14. júna 2006.

Uznesením z 24. augusta 2006 okresný súd nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a neustanovil mu zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie.

Dňa 11. septembra 2006 podal sťažovateľ odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 24. augusta 2006.

Krajský súd uznesením sp. zn. 30 Co 63/2006 zo 4. decembra 2006 uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 16. marca 2007 okresný súd predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o námietke predpojatosti.

Krajský súd uznesením sp. zn. 5 NcC 18/2007 z 28. júna 2007 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdneho poplatku za námietku predpojatosti.

Dňa 12. júla 2007 bolo krajskému súdu doručené dovolanie sťažovateľa proti jeho uzneseniu z 28. júna 2007.

Dňa 13. septembra 2007 okresný súd opäť predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti, pretože ide o takú prekážku, ktorá mu bráni vo veci konať.

Krajský súd uznesením č. k. 5 NcC 137/2007-189 z 20. decembra 2007 rozhodol o ne/vylúčení sudcov okresného súdu.

Dňa 15. januára 2008 predseda okresného súdu opatrením rozhodol o pridelení veci inému sudcovi.

Dňa 2. októbra 2008 okresný súd opäť požiadal sťažovateľa o preukázanie aktuálnych osobných a majetkových pomerov, na čo sťažovateľ reagoval podaním z 13. októbra 2008.

Dňa 18. mája 2009 okresný súd uznesením neustanovil sťažovateľovi zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie (dovolanie proti uzneseniam krajského súdu č. k. 5 Co 390/05-84 zo 16. decembra 2005 a sp. zn. 5 NcC 18/2007 z 28. júna 2007). Proti tomuto uzneseniu podal 11. júna 2009 sťažovateľ odvolanie.

Krajský súd uznesením sp. zn. 10 Co 168/2009 z 29. októbra 2009 rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

Dňa 14. decembra 2009 okresný súd predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na účely rozhodnutia o dovolaní sťažovateľa proti uzneseniam krajského súdu č. k. 5 Co 390/05-84 zo 16. decembra 2005 a č. k. 5 NcC 18/2007-179 z 28. júna 2007.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Cdo 344/2009, 2 Cdo 345/2009 z 26. mája 2010 uznesenie krajského súdu zo 16. decembra 2005 v spojení s uznesením okresného súdu z 29. júla 2005 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a dovolacie konanie proti uzneseniu krajského súdu z 28. júna 2007 zastavil.

Dňa 9. júna 2010 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa a jeho manželky „o vypracovanie predbežného stanoviska a grafickej polohy stavieb“.

Dňa 13. augusta 2010 vo veci konajúci sudca predložil predsedovi okresného súdu námietku predpojatosti.

Dňa 10. septembra 2010 sťažovateľ doručil okresnému súdu „Žiadosť na pripojenie listín k spisu a vydanie uznesenia“.

Dňa 22. septembra 2010 predseda okresného súdu opatrením rozhodol o pridelení veci inému sudcovi.

Dňa 24. januára 2011 okresný súd vyzval sťažovateľa na preukázanie osobných a majetkových pomerov, ktoré predložil 10. februára 2011.

Okresný súd uznesením z 8. júna 2011 sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal a jeho žiadosť o ustanovenie zástupcu z radov advokátov zamietol.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci listom sp. zn. 1 SprS 221/2011 z 10. júna 2011 vyjadril JUDr. J. M. poverený riadením okresného súdu, ktorý uviedol, že v danej veci súhlasí s upustením od ústneho pojednávania a stotožňuje sa s pripojeným vyjadrením

zákonnej sudkyne Mgr. M. K., ktorá v tomto okrem podrobného prehľadu procesných úkonov uviedla:

„Vec sp. zn. 14 C 262/2002 mi bola pridelená na prejedanie a rozhodnutie dňa 22. 9. 2010 po vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci zákonného sudcu JUDr. A. K.

Predmetom konania je uvedenie do pôvodného stavu PKN parc. č. ... a ... v k. ú. S., náhrada škody vo výške 10.000,- Sk, zaplatenie sumy určenie znalcom. Podaním došlým súdu dňa 1. 6. 2005 sa navrhovatelia domáhajú 1.) odstránenia kanalizačného potrubia uloženého na pozemku navrhovateľov parc. č. ..., predtým č. ... k. ú. S. a pozemok uviedol do pôvodného stavu, 2.) zaplatenie daňovej náhrady za dobu užívania pozemku od 2. 5. 2000 do zaplatenia sumu 405,- Sk s 16,6 % úrokom z omeškania od začatia výstavby rodinného domu č. ... do doby zaplatenia, 3.) náhrada škody 33.685,32 Sk s 16 % úrokom z omeškania od podania návrhu do zaplatenia, 4.) odporcovi a jeho rodinným príslušníkom zakázať vstupovať na pozemok parc. č. ..., predtým č. ... o výmere 113 m² susediaceho s pozemkom č. ... v k. ú. S. s okamžitou platnosťou od vynesenia rozsudku...

Od doby pridelenia mi veci som sa snažila vo veci priebežne konať v primeranej lehote s poukazom na ostatné veci vybavujúce v mojom senáte. V októbri 2007 pri nástupe do funkcie mi boli zo všetkých občianskoprávných senátov pridelených 250 neskončených vecí napadnutých do konca roka 2006, z ktorých asi 60 spisov išlo o spisy staršie ako 5 rokov. Jednalo sa skutkovo a právne náročné veci, ako aj po obsahovej stránke každého spisu, ktoré bolo potrebné najskôr podrobne naštudovať, oboznámiť s doposiaľ vykonaným dokazovaním vo veci, aby mohol byť vo veci zvolený ďalší postup. Predmetom konania v týchto veciach bolo predovšetkým určenie vlastníckeho práva, vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, uplatňované nároky podľa zák. č. 87/1992 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách, pracovné spory. Popri tom mi bežal tiež nápad nových vecí. Od októbra 2008 popri občianskoprávnej agendy vybavujem aj exekučnú agendu, ktorá v poslednom období narástla, predovšetkým nápadom exekučných konaní na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku. Od r. 2007 pracujem v preťaženom oddelení.

Je pravdou, že doposiaľ neboli robené v konaní žiadne úkony smerujúce ku skončeniu vecí vo veci samej, nakoľko sa doposiaľ robili úkony na prípravu pojednávania. Po uskutočnení všetkých úkonov potrebných na prípravu pojednávania, bude vo ihneď stanovený termín pojednávania.“

Právny zástupca sťažovateľa v podaní zo 14. júla 2011 uviedol, že netrvá na verejnom ústnom pojednávaní.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (m. m. IV. ÚS 221/04, III. ÚS 103/07, III. ÚS 139/07).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje postupovať v konaní v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ako aj z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 75/07, III. ÚS 118/07) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, predmetom posudzovaného konania je občianskoprávny spor o náhradu škody a odstránenie stavby (kanalizácie), ktorý začal podaním návrhu sťažovateľa ešte vo februári 2002. Ústavný súd zo súdneho spisu

ani z vyjadrenia okresného súdu nezistil skutočnosti, ktoré by poukazovali na prípadnú právnu a skutkovú zložitosť danej veci, ktorá by mohla ovplyvniť doterajšiu dĺžku konania.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietáhov v posudzovanom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka tohto konania.

Ako vyplýva z obsahu súdneho spisu, sťažovateľ už pri podaní svojho návrhu požiadal okresný súd o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. V ďalšom priebehu konania podal ďalšie procesné návrhy (na vydanie predbežného opatrenia, na zmenu petitu) a vzniesol aj námietku predpojatosti sudcov okresného súdu, pričom opätovne žiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Sťažovateľ bol okresným súdom viackrát vyzývaný na odstránenie nedostatkov svojich návrhov. Keďže okresný súd návrhom sťažovateľa nevyhovel, t. j. od platenia súdnych poplatkov ho neoslobodil a právneho zástupcu mu neustanovil, sťažovateľ podal proti týmto rozhodnutiam odvolania, resp. po rozhodnutiach odvolacieho súdu dovolania. Taktiež v konaniach pred krajským súdom a najvyšším súdom sťažovateľ žiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, ako aj o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ po vydaní (a nadobudnutí právoplatnosti) procesných rozhodnutí všeobecných súdov nedostatky svojich návrhov neodstránil (čím v končenom dôsledku neboli splnené podmienky konania) a sám sa značnou mierou podieľal na predĺžení posudzovaného konania, v ktorom po viac ako deviatich rokoch od jeho začatia nebolo meritórne rozhodnuté, ale stále sa nachádza v prípravnej fáze. Ústavný súd pripomína, že rozhodovanie o oslobodení účastníka konania od platenia súdnych poplatkov a o ustanovení mu zástupcu z radov advokátov je vzhľadom na konkrétne okolnosti toho-ktorého prípadu plne v kompetencii všeobecných súdov. Uvedený postup sťažovateľa preto nemožno hodnotiť ako účinné bránenie jeho práv. Tieto skutočnosti ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia sťažovateľovi.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, bol postup samotného okresného súdu.

Ústavný súd predovšetkým poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania (viac ako deväť rokov) je už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané. Konanie, ktoré trvá tak neobyčajne dlho, ako to bolo v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia ako celku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne napr. IV. ÚS 173/05, IV. ÚS 251/05, II. ÚS 3/09). Z tohto dôvodu ústavný súd nepristúpil k podrobnému hodnoteniu celého konania pred okresným súdom, ale považoval za potrebné poukázať najmä na to, že v napadnutom konaní dosiaľ nebolo vykonané žiadne pojednávanie, nebol vykonaný žiadny dôkazný prostriedok, a teda nebolo rozhodované ani o merite veci, ani žiadne úkony smerujúce k takýmto rozhodnutiam. Navyše, v čase od 2. augusta 2002 do 5. mája 2005 (t. j. dva roky a deväť mesiacov), keď okresný súd vyzýval sťažovateľa na preukázanie jeho osobných a majetkových pomerov, bol okresný súd absolútne nečinný. Taktiež postup okresného súdu pri vydávaní procesných rozhodnutí je poznačený neefektívnosťou spočívajúcou v tom, že tieto rozhodnutia boli po podaní opravných prostriedkov sťažovateľom ako zo strany odvolacieho súdu (z dôvodu predčasného rozhodnutia pre vznesenú námietku predpojatosti), tak aj zo strany dovolacieho súdu (z dôvodu rozhodovania vylúčeného sudcu) zrušené. Do dňa rozhodnutia ústavného súdu okresný súd vo veci samej právoplatne nerozhodol a nenariadil vo veci pojednávanie, a teda právnu neistotu sťažovateľa neodstránil. Okresný súd neustanovil ani právneho zástupcu sťažovateľa a o tomto návrhu rozhodol až najvyšší súd.

Ústavný súd vo viacerých svojich veciach uviedol, že pre zdĺhavosť konania, a tým aj predlžovanie právnej neistoty dotknutej osoby v takom dlhom období sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym a môže mať aj znaky odmietnutia spravodlivosti (napr. I. ÚS 66/03, III. ÚS 113/07).

Obranu okresného súdu spočívajúcu vo vysokom počte vecí, zmenách sudcov a ich preťažnosti ústavný súd neakceptoval. V súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, nezbavuje štát zodpovednosti za zbytočné prieťahy v súdnom konaní (I. ÚS 39/00, I. ÚS 55/02, III. ÚS 17/02). Námietka pretrvávajúceho vysokého

nápadu pracovných vecí či námietka neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil. Tieto okolnosti ústavný súd nezohľadňuje v súvislosti s pozitívnym záväzkom štátu zabezpečiť právo občana na súdne konanie bez zbytočných prieťahov.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 262/2002 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Vzhľadom na rozhodnutie o porušení označených práv sťažovateľa, ústavný súd v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 262/2002 konať bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie v sume 8 000 €, čo odôvodnil najmä doterajšou dĺžkou napadnutého konania, právnou neistotou, nespravodlivosťou a svojimi zdravotnými problémami.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na zistený stav posudzovaného konania pri zohľadnení ostatných okolností prípadu (najmä správania sťažovateľa) ústavný súd považoval priznanie sumy 2 500 € sťažovateľovi za primerané zadosťučinenie, ktoré zaviazal uhradiť okresný súd (bod 3 výroku nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ si v podaní zo 14. júla 2011 uplatnil trovy právneho zastúpenia v celkovej sume 649,17 €.

Ústavný súd podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 254,88 € z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby – príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti (vykonané v roku 2010) v hodnote po 120,23 € a dva

režijné paušály v hodnote po 7,21 €, ktoré zaviazal uhradiť prostredníctvom Kancelárie ústavného súdu okresný súd (body 4 a 5 výroku nálezu).

Ústavný súd sťažovateľovi náhradu za právny úkon – doplnenie sťažnosti z 22. decembra 2010 nepriznal, pretože týmto na základe výzvy ústavného súdu čiastočne odstránil nedostatky zákonom predpísaných náležitostí návrhu na začatie konania, čo bolo predpokladom jeho prijatia na ďalšie konanie (bližšie uznesenie č. k. III. ÚS 121/2010-45 z 3. mája 2011). Rovnako rozhodol aj pri posúdení právneho úkonu – stanovisko k vyjadreniu okresného súdu zo 14. júla 2011, pretože toto okrem súhlasu s upustením od ústneho prerokovania veci neobsahovalo žiadne nové skutočnosti významné pre rozhodnutie ústavného súdu, ako aj právnych úkonov – ďalšia porada s klientom z 21. decembra 2010 a 13. júla 2011.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júla 2011